

Celoviti gospodarski in trgovinski sporazum med Evropsko unijo in Kanado (CETA)

Odpiranje številnih novih možnosti
za Slovence

Sporazum CETA bo prinesel koristi vsem ljudem v Sloveniji.

Te koristi bodo:

odprava **carinskih tarif** za slovenske izvoznike in uvoznike,

odprtje kanadskega trga **storitev** za slovenska podjetja,

omogočanje slovenskim podjetjem, da se potegujejo za več **javnih naročil** v Kanadi,

varstvo slovenskih **raziskav in ustvarjalnosti**,

omogočanje slovenskim **strokovnjakom**, da lažje delajo v Kanadi,

spodbujanje povečevanja **naložb** med Slovenijo in Kanado,

pomoč slovenskim **malim podjetjem** pri povečevanju izvoza v Kanado.

Slovensko gospodarstvo je odprto za trgovanje.

Več kot 118 000 slovenskih delovnih mest – eno od šestih –
je odvisnih od izvoza iz Evrope.

**Slovenija in Kanada pa že imata vzpostavljene tesne
trgovinske in naložbene odnose**

41 milijonov EUR

Vrednost slovenskega presežka
v trgovini blaga in storitev s Kanado.

86 milijonov EUR

Vrednost slovenskega izvoza v Kanado.

45 milijonov EUR

Vrednost slovenskega uvoza iz Kanade.

Odprava carinskih tarif za slovenski izvoz blaga

Slovenski izvoz blaga v Kanado: **71 milijonov EUR** (leta 2015)

Sporazum CETA bo omogočil velike **prihranke pri carinah**, saj se bodo odpravile dajatve za 99 % vseh tarifnih postavk, med temi pa jih bo 98 % odpravljenih že ob začetku veljavnosti Sporazuma.

Slovenija bo imela **koristi od odprave tarif za skoraj ves njen izvoz**, še zlasti za:

- **Zdravila:**

Vrednost slovenskega izvoza v Kanado: **28 milijonov EUR** (leta 2015)

V Sloveniji je v tem sektorju zaposlenih 13 000 ljudi, sektor pa ustvari 40 % slovenskega izvoza blaga v Kanado.

Za to panogo veljajo zelo nizke tarife, vendar bo imela še posebno velike koristi zaradi določb sporazuma CETA glede intelektualne lastnine (glej v nadaljevanju).

Protokol o vzajemnem priznavanju v zvezi z **dobrimi proizvodnimi praksami** bo olajšal trgovanje v tem sektorju, saj bo omogočil, da bodo organi ene pogodbenice sprejeli potrdila o skladnosti z dobrimi proizvodnimi praksami, ki jih bodo izdali organi druge pogodbenice.

- **Stroje in električno opremo:**

Vrednost slovenskega izvoza v Kanado: **21 milijonov EUR** (leta 2015)

V Sloveniji je v teh sektorjih zaposlenih 36 000 ljudi.

Za področji strojev in električne opreme veljajo nizke povprečne tarife, vendar za nekatere izdelke velja najvišja vrednost tarife, tj. 9 %.

Poleg prihrankov pri carinah bo sporazum CETA slovenskim podjetjem omogočil, da se izognejo stroškom dvojnega preverjanja, in sicer zaradi določb o **priznavanju potrdil o ugotavljanju skladnosti** v sektorjih, kot so na primer:

- stroji,
- električna oprema,
- elektronska oprema.

Ti sektorji bodo imeli koristi tudi zaradi določb sporazuma CETA glede javnih naročil in gibanja strokovnjakov (*glej v nadaljevanju*).

- **Medicinske instrumente:**

Vrednost slovenskega izvoza v Kanado: **2,5 milijona EUR** (leta 2015)

Kanadske tarife segajo do 5 %.

- **Pohištvo:**

Vrednost slovenskega izvoza v Kanado: **2,4 milijona EUR** (leta 2015)

Kanadske tarife segajo do 8 %.

Odprtje kanadskega trga storitev za slovenska podjetja

Vrednost slovenskega izvoza storitev v
Kanado: **15 milijonov EUR** (leta 2015)

Glavni področji slovenskega izvoza
storitev v Kanado sta:

- turizem in
- prevozne storitve.

Vrednost slovenskega uvoza storitev iz
Kanade: **13 milijonov EUR** (leta 2015)

Sporazum CETA bo **izboljšal in zagotovil
dostop slovenskih podjetij do
kanadskega trga storitev.**

Kanada je na primer v sektorju strokovnih
storitev odpravila številne omejitve glede
državljanstva in pogoje v zvezi s
prebivališčem za slovenske strokovnjake,
ki želijo delati v Kanadi in so:

- odvetniki,
- računovodje,
- arhitekti in
- inženirji.

Sporazum CETA zagotavlja tudi pravno
varnost za evropske izvoznike storitev.
Kanada je zagotovila svojo trenutno
odprtost za podjetja iz EU na področjih,
kot so:

- finančne storitve,
- telekomunikacijske storitve ter
- poštno in kurirske storitve.

Omogočanje slovenskim podjetjem, da se potegujejo za več javnih naročil v Kanadi

Slovenska podjetja bodo s sporazumom
CETA pridobila dostop do kanadskega
velikega trga javnih naročil.

Slovenska podjetja bodo imela priložnost,
da se potegujejo pri javnih naročilih za
dobavo blaga in storitev za naročnike na
vseh ravneh vlade v Kanadi (na zvezni
ravni, na ravni provinc in na občinski
ravni).

Kanada se je ob tem še strinjala, da bo
razpisni postopek naredila preglednejši ter
svoje javne razpise objavila na zvezni
ravni in na ravni provinc na enotnem
spletišču javnih naročil.

Zaveze kanadske vlade glede javnih
naročil v okviru sporazuma CETA so
**največje zaveze, ki jih je Kanada kdaj
koli sprejela.**

Varstvo slovenskih raziskav in ustvarjalnosti

S sporazumom CETA je za slovenske inovacije, avtorske pravice in blagovne znamke v Kanadi omogočena **podobna raven varstva**, kot velja v Evropi.

Natančneje, Kanada bo **svoje avtorskopravno varstvo uskladila z mednarodnimi standardi**.

To je pomembno, saj se bo s tem varovala intelektualna lastnina ustvarjalnih panog Evropske unije (umetnine, publikacije, glasba in programska oprema), vključno z njenim razširjanjem prek spletnih distribucijskih kanalov.

Sporazum CETA obravnava tudi **pravice intelektualne lastnine za zdravila**.

Sporazum zajema:

- možnost **do dveletnega dodatnega patentnega varstva, kot nadomestila za neupravičene zamude** pri dodelitvi dovoljenja za promet, zaradi katerih se skrajša doba koristnosti patenta;
- zavezo za zagotavljanje, da imajo vse stranke v postopku **učinkovito pravico do pritožbe** v skladu s kanadsko ureditvijo patentne povezave (povezava med dodelitvijo dovoljenja za promet za generično zdravilo in patentnim statusom originalnega zdravila);
- zavezo za ohranjanje kanadske trenutne prakse zagotavljanja osemletnega varstva podatkov.

To je dobra novica za Slovenijo, predvsem zaradi obsega slovenskega izvoza zdravil v Kanado.

Omogočanje slovenskim strokovnjakom, da lažje delajo v Kanadi

Sporazum CETA vključuje določbe, s katerimi se slovenskim strokovnjakom omogoča, da lažje delajo v Kanadi (in obratno) in da se priznajo njihove kvalifikacije. To je velika prednost za podjetja, ki:

- zagotavljajo storitve, kot so poprodajne storitve za izvožene stroje ali programska oprema za informacijske in komunikacijske tehnologije;
- izdelujejo kompleksne proizvode, za katere so nujne poprodajne storitve, na primer namestitve ali vzdrževanje strojev.

To je lahko še posebno koristno za mala in srednja podjetja, saj ta morda ne morejo zagotavljati stalnega osebja na lokaciji, ki bi neposredno izvajalo storitve.

S sporazumom CETA se vzpostavlja pravna varnost in se močno **izboljša mobilnost ponudnikov storitev**, saj Sporazum:

- olajšuje gibanje ključnih zaposlenih čez Atlantik;
- omogoča podjetjem, da napotijo osebje, ki izvaja poprodajne storitve za stroje ter programsko in drugo opremo;
- vzpostavlja ogrodje za priznavanje poklicnih kvalifikacij za regulirane sektorje, na primer za arhitekto in računovodje.

Spodbujanje naložb med Slovenijo in Kanado

Vrednost slovenskih neposrednih tujih naložb v Kanadi: 6 milijonov EUR
(leta 2015)

Slovenija ima na podlagi svojega članstva v Evropski uniji in gospodarske stabilnosti **možnost, da postane privlačen cilj za kanadske naložbe.**

Slovenija in Kanada še nista sklenili dvostranskega sporazuma o naložbah.

Prav zato so določbe o zaščiti naložb in reševanju sporov v sporazumu CETA še pomembnejše za slovenske vlagatelje v Kanadi in kanadske vlagatelje v Sloveniji.

Ko bo sporazum CETA dokončno začel veljati, bodo te določbe slovenskim in kanadskim vlagateljem zagotovile večjo **predvidljivost, preglednost in zaščito** za njihove naložbe v Kanadi oziroma Sloveniji.

Pomoč slovenskim malim podjetjem pri povečanju izvoza v Kanado

Slovenska mala podjetja so močno izvozno usmerjena in tvorijo do 88 % skupnega števila slovenskih izvoznikov. Ta podjetja bodo lahko celovito izkoristila prednosti sporazuma CETA.

Zmanjšane trgovinske ovire, odprava tarif, poenostavljeni carinski postopki in bolj usklajene tehnične zahteve bodo olajšali in pocenili izvoz. To bo malim podjetjem omogočilo:

- lažje tekmovati z velikimi podjetji;
- prodajati enake izdelke (ali z manjšimi prilagoditvami) na obeh trgih;

- večje sodelovanje v dobavnih verigah in e-trgovanju.

Posebne določbe utrjujejo prednosti sporazuma CETA za mala podjetja, na primer:

- upoštevanje njihovih potreb v elektronskem trgovanju;
- izboljššan dostop do podatkov o javnih razpisih;
- uporabo sistema sodišča za naložbe.

Določbe o sistemu sodišč za naložbe v sporazumu CETA omogočajo hitrejšo postopke in nižje stroške za mala podjetja, ki sodišču predložijo zadevo.